

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАТИКИ І ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ
У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦДЕРЖСЛУЖБИ
У ВІННИЦЬКІЙ, ЖИТОМИРСЬКІЙ ТА ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТЯХ**

Збірник матеріалів «круглого столу»

**«ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ»**

24 ТРАВНЯ 2018 Р.

м.Київ- Вінниця 2018

УДК [001.102:30/35] (06)
I-74

Рекомендовано до друку Вченою радою Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України, протокол № 6 від 26 червня 2018 року.

Кафедрою правових наук та філософії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, протокол № 11 від 6 червня 2018 р.

Упорядники: Довгань О.Д., Беланюк М.В., Лапшин С.А., Лебединська О.В., Яременко О.І.

«Інформаційно-правове та організаційно- управлінське забезпечення інноваційного розвитку регіону»: Матеріали круглого столу / 24 травня 2018 р., м. Вінниця / Упорядники: Довгань О. Д., Беланюк М.В., Лапшин С.А., Лебединська О.В., Яременко О. І. – ВДПУ, НДІП НАПрН України, К., Видавничий дім «АртЕк» – 2018. – 384 с.

У матеріалах круглого столу висвітлено актуальні проблеми інформаційно-правового та організаційно-управлінського забезпечення інноваційного розвитку Вінницького регіону.

Тези виступів учасників круглого столу із числа експертів і вчених, науково-педагогічних працівників, представників державних органів та громадських організацій, студентів ВДПУ надані у авторській редакції.

Технічні редактори: Савюк Ю.О., Спільниченко П.М.

ISBN 978-617-7264-68-1
©НАПрН України, 2018
© ВДПУ, 2018
©Колектив авторів

Кононенко В.В.

*доктор історичних наук,
доцент кафедри правових наук та філософії
ВДПУ ім. М.Коцюбинського*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

У статті на основі аналізу законодавства, теоретичних розробок проаналізовано роль інформаційного забезпечення в публічному управлінні. Сформульовано перспективи розвитку даної сфери та необхідні заходи для успішного функціонування.

Ключові слова: інформація, законодавство, управління, адміністрування.

У сучасних умовах розвиток демократичної держави передбачає постійне залучення громадянського суспільства до управління державними процесами. Норма статті 5 Конституції України, що «єдиним джерелом влади в Україні є народ», є однією з основних гарантій перетворення України в демократичну, правову державу. В умовах інформаційного суспільства інформація стає необхідним елементом забезпечення функціонування стабільного зв'язку «суспільство – влада», що через взаємовплив та взаємодію може забезпечити ефективний розвиток як регіону, так і держави загалом, а роль інститутів громадянського суспільства у виконанні завдань та функцій, які стоять перед державою та органами місцевого самоврядування постійно зростає. Доступ до інформації з одного боку забезпечує дотримання таких необхідних елементів демократичного суспільства як гласність та публічність, з іншого – стає необхідним механізмом у прийнятті владою ефективних рушень та залученню громадянського суспільства до публічного управління.

У статті розглядається роль інформаційного забезпечення в публічному управлінні. Мета статті передбачає виконання наступних завдань: дослідження поняття інформації та інформаційного забезпечення, визначення етапів

становлення інформатизації публічного управління в Україні, аналіз форм та характеристика ролі інформаційного забезпечення публічного управління.

Питання інформаційного забезпечення публічного управління знайшло своє відображення у працях таких авторів як М. Стадника, І. Петрової, О. Половцева, С. Луценко, Р. Ковалю, О. Кондратенка та інших. При виконанні завдань статті автором була досліджена нормативно-правова база інформаційного забезпечення в процесі публічного управління. Серед них Закони України «Про інформацію», «Про телекомунікації», «Про Національну програму інформатизації», Постанову Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» та інші нормативно-правові акти.

Варто зауважити, що інформація не є сталим поняттям і його тлумачення тісно пов'язане із розвитком суспільства на науково-технічному процесом. Так, «Словник української мови: в 11 т.» (Т. 4 вийшов у 1973 р.) визначає інформацію, як відомості про які-небудь події, чиюсь діяльність, повідомлення про щось [1, с. 42]. «Великий тлумачний словник сучасної української мови» окрім поданого визначення доповнив дане визначення твердженням, що інформація – це «коротка стаття, допис у газеті, що містить фактичні дані» а також «відомості в будь-якій формі та вигляді, на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відеофільми, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості [1, с. 504].

Також немає єдиного тлумачення поняття інформації в законодавстві держави. Так, Закон України «Про інформацію» (1992 р.) тлумачить інформацію як «будь-які відомості та / або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді» [3]. Дотримується такого визначення дефініції й законодавець у ст. 200 Цивільного кодексу України (2003 р.) [4]. А от Закон України «Про телекомунікації» розглядає інформацію «як

відомості, подані у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб» [5].

Таким чином і інформація, і публічне управління перебувають у постійному процесі вдосконалення, що у першу чергу пов'язаний із швидким розвитком інформаційного суспільства. Як інформація відбиває закономірні риси цього розвитку, так і публічне управління використовує нові способи та методи впливу на суспільні процеси, де інформація займає одне із головних місць. Тут варто погодитись із М. Стадником, що «інформація як джерело знання є одним з основних елементів визначення можливостей суб'єкта політичного процесу щодо об'єктивного аналізу технічних, соціальних, економічних та політичних тенденцій, що є основою для успішного проведення політики на всіх рівнях» [6]. Доступ до публічної інформації – це не тільки необхідна умова реалізації права людини на інформацію, а й необхідний крок в сучасному публічному управлінні по формуванню позитивного іміджу органів державної влади та органів місцевого управління. Таким чином в умовах інформаційного суспільства фактично змінюються форми та зміст публічного управління.

Необхідним елементом сучасного управління є його інформатизація. Закон України «Про Національну програму інформатизації» (1998 р.) визначив, що «інформатизація – сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки» [7]. Завдання інформатизації були спрямовані на розширення застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя України; формування системи національних інформаційних ресурсів; створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо; створення загальнодержавних систем інформаційно-аналітичної підтримки діяльності

державних органів та органів місцевого самоврядування. А неодмінною функцією державних органів у реалізації Національної програми інформатизації мало стати забезпечення доступу громадян та їх об'єднань до інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, а також до інших джерел інформації [7].

Постановою Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» (2002 р.) в Україні утворювався не тільки Єдиний веб-портал Кабінету Міністрів України (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади) як центральна частина електронної інформаційної системи «Електронний Уряд», а й вимагалось забезпечити Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям функціонування власних веб-сайтів, де б обов'язково розміщувалися суспільно важливі нормативно-правових акти, інформація про перелік та умови отримання громадянами послуг, які надаються відповідними органами, форми і зразки документів, стан виконання програм і планів, архівної та іншої інформації тощо [8].

Відповідно до «Аналітичної довідки за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2017 року» в Україні діють офіційні веб-сайти 18 міністерств та 44 інших центральних органів виконавчої влади (загалом – 62 веб-сайти, окрім Державного бюро розслідувань та Державного агентства інфраструктурних проєктів України) із середнім значенням показника інформаційної прозорості 78,69 % та 25 офіційних веб-сайтів місцевих органів виконавчої влади, а саме 24 обласних та Київської міської державних адміністрацій (окрім офіційних веб-сайтів Ради міністрів Автономної Республіки Крим та Севастопольської міської державної адміністрації) із середнім значенням показника інформаційної прозорості 86,28 %. Найкращим серед центральних органів виконавчої влади визначено офіційний веб-сайт Адміністрації Державної прикордонної служби України, а серед місцевих органів виконавчої влади – офіційний веб-сайт Рівненської обласної держадміністрації [9].

Інформатизація охопила переважну більшість органів місцевого самоврядування. На сучасному етапі функціонують веб-сайти навіть багатьох сільських рад. Можливість створення офіційних сайтів найнижчої ланки органів місцевого самоврядування надають, наприклад, портали окремих веб-сайтів сільських рад України Rada.org.ua, silrada.org, vlada.online. Так, в рамках чинного порталу Rada.org.ua у Київській області функціонують 119 веб-сайтів сільських рад, у Полтавській області – 101, у Вінницькій області – 70, у Запорізькій області – 66 тощо [11]. Проте, актуальними стають питання вдосконалення та уніфікації процесів одержання, прийняття, використання, передачі, зберігання інформації, яка є базою інформаційних відносин органів місцевого самоврядування з населенням адміністративно-територіальної одиниці [10, с. 45].

На нашу думку, інформаційне забезпечення публічного управління виконує низку важливих завдань: надає інформацію про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що сприяє зменшенню корупційних викликів; забезпечує доступ до публічної інформації, як додаткового механізму реалізації права громадян на доступ до інформації; забезпечує комунікацію між органами публічного управління та громадянським суспільством, сприяє модернізації публічних послуг та розвитку взаємодії влади, громадян і бізнесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; допомагає органам публічного управління адекватно оцінити стан функціонування різних сфер суспільного буття та прийняти необхідні рішення для ефективного управління суспільними процесами; сприяє модернізації публічного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; реалізує концепцію електронного урядування в Україні.

Одним із останніх нормативно-правових актів спрямованих на модернізацію інформаційного забезпечення органів публічного управління стало Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 20 вересня 2017 р. Відповідно до розпорядження електронне урядування – це форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості

діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян. Саме інструменти е-урядування, відповідно до розпорядження здатні забезпечити значне покращення якості обслуговування фізичних і юридичних осіб та підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що є одним з основних факторів забезпечення успішності реформування та підвищення конкурентоспроможності країни [12].

Відповідно до Концепції реалізація цих завдань дасть змогу: підвищити ефективність роботи органів влади і досягти якісно нового рівня управління державою, що базується на принципах результативності, ефективності, прозорості, відкритості, доступності, довіри та підзвітності; покращити якість надання публічних послуг фізичним та юридичним особам відповідно до європейських вимог, а також забезпечити необхідну мобільність і конкурентоспроможність громадян та суб'єктів господарювання в сучасних економічних умовах; мінімізувати корупційні ризики під час виконання владних повноважень; покращити інвестиційну привабливість, діловий клімат та конкурентоспроможність країни; стимулювати соціально-економічний розвиток в Україні [12].

На нашу думку, вже на сучасному етапі склалися можливості для запровадження різноманітних форм інформатизації публічного управління. Очевидно, що ключовими серед них мають стати такі як створення мережі офіційних веб-сайтів органів державної влади, органів місцевого самоврядування та установ, організацій, що виконують функції держави; запровадження системи електронного урядування, використання елементів е-демократії; надання електронних адміністративних послуг тощо.

Таким чином, модернізація інформаційного забезпечення публічного управління є необхідною запорукою становлення сучасної демократичної держави в умовах інформаційного суспільства, становлення нових форм та рівнів

управління державою та є необхідною умовою реалізації завдань та функцій, що стоять перед нею. Проте, саме це породжує одночасно й цілий ряд викликів, що ведуть у кінцевому результаті до загрози інформаційній безпеці держави, а тому мають бути врегульованими паралельно з інформатизацією управління.

Список використаної літератури:

1. Словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. – К.: Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 4: І – М / [ред. А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, П. П. Доценко]. – К.: Наукова думка, 1973. – 840 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
3. Закон України «Про інформацію» від 02 жовтня 1992 р. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Назва з екрана.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.
5. Закон України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>. – Назва з екрана.
6. Стадник М. Інформаційне забезпечення в публічному управлінні / М. Стадник // Інформаційне суспільство в Україні: стан, проблеми, перспективи: Матеріали щорічної науково-практичної конференції за міжнародною участю «Дні інформаційного суспільства-2015», Київ, 19-20 травня 2015 р. / Упоряд.: М. Малюга; За заг. ред. д. держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – «Видавництво «Тезис», 2015 – С. 20-21.
7. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 4 лютого 1998 р. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» від 29 серпня 2002 р. № 1302 // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF>. – Назва з екрана.
9. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2017 року // Державний комітет телебачення та радіомовлення України. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=140294&cat_id=112507. – Назва з екрана.
10. Петрова І. О. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в сучасній Україні / І. О. Петрова // Наукові праці. Історія. – Том 147, № 134 (2011). – С.45-48.
11. Мапа для перегляду існуючих веб-сайтів сільських рад в рамках чинного порталу: Rada.org.ua // Rada.org.ua. Веб-сайти місцевого самоврядування України. – Режим доступу: <https://rada.org.ua>. – Назва з екрана.
12. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 20 вересня 2017 р. // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>. – Назва з екрана.

Kononenko V.

ROLE OF INFORMATION SUPPLY IN PUBLIC MANAGEMENT

The article analyzes the role of informational support in public administration on the basis of law and the analysis of theoretical developments. The prospects of development of this sphere and necessary measures for successful functioning are formulated.

Key words: information, legislation, management, administration.

РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ПУБЛИЧНОМ УПРАВЛЕНИИ

В статье на основе анализа законодательства, теоретических разработок проанализирована роль информационного обеспечения в публичном управлении. Сформулированы перспективы развития данной сферы и необходимые меры для успешного функционирования.

Ключевые слова: информация, законодательство, управление, администрирование.

-----***-----

УДК [316.324.8:004]:32

Пилипенко Т.І

*старший викладач кафедри правових
наук та філософії ВДПУ
ім.М.Коцюбинського*

ПРОБЛЕМНІ ФАКТОРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті досліджено різні аспекти інноваційного розвитку регіонів. Розглянуто конкретні можливості стимулювання інноваційного розвитку регіонів в таких напрямках, як розвиток людського капіталу, стимулювання розвитку технологій, розширення мережі взаємодії бізнесу і влади в області інновацій, а також формування регіональних інноваційних систем.

Ключові слова: інформаційна система, інноваційна система, інноваційне середовище, інноваційний розвиток, інформаційне суспільство, глобалізація, регіональна економіка, регіональна політика, децентралізація.

Дослідження проблем регіональної специфіки інноваційного розвитку показує, що сьогодні у відкритій і динамічною економічній системі не існує географічних кордонів для новітніх науково-технічних ідей і розробок. Означені тенденції свідчать про необхідність формування нової генерації професіоналів у публічній сфері, в тому числі в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування, які спроможні готувати і приймати управлінські рішення на